

INVĂȚĂTORUL

ORG. „ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI DIN ARDEAL, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦ REVISTĂ PEDAGOGICĂ-SOCIALĂ ♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

REDAȚIA: CLUJ, STRADA HELTAI, NUMĂRUL 9.
ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA AVRAM IANCU No. 62.

CUPRINSUL:

O lege reacționară	A. Pora
Să ne strângem rândurile	Traian Șuteu
Făciile satelor sunt la locul lor	Nicolae Cristea
Din județul Murăș-Turda	Savi
Câteva constatări	M. Hurducaciu
Învățătorii confesionali și comunali	**
Pregătirea continuă a statului învățătoresc	Marian Sasu
Învățătorimea și presa	Traian Șuteu
Însemnătatea monografiilor școlare	" "
Oficiale. — Cronica. — Cărți și reviste.	

TIPARUL INSTITUTULUI DE ARTE GRAFICE ALEXANDRU ANCA, CLUJ

ABONAMENTUL ANUAL:

PENTRU INVĂȚĂTORI	50 Lei
PENTRU ALȚI INTELLECTUALI ȘI SOCIETĂȚI	80 Lei
UN NUMĂR	3 Lei

APARE LA 1 ȘI 15 A FIECĂREI LUNI, CU EXCEPȚIA LUNILOR DE VACANȚĂ, SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

REDACTOR:
ANDREI PORA

ADMINISTRATOR:
GEORGE STELEA

COLABORATORI:

Gavril Almășan	Nicolae Janul
Petru Bizerea	George Lipovanu
Stefan Bota	Constantin Iencica
Ilie Brad	Deomid Bedelean
Petru Bura	Pavel Jumanca
Constantin Baicu	Macedon Linul
Ananie Boldor	Emil Mureșan
Teodor Bacurescu	Ioan Modroiu
Ludovic Cioban	Ioan Moldovan
Nicolae Cristea	Ioan Mango
George Codrea	George Neamțiu
Grațian Capătă	Simion Oros
Toma Cocîșiu	Mihail Ogorean
Nicolae Crețu	Petru Olariu
Nicolae Comanici	Candid Popa
Ștefan Dragulescu	Ioan Pavel
George Dragoescu	Emil Pocola
Izidor Dopp	Ștefan Popovici
Emil Drăgan	Octavian Pop
Ioan Deieanu	Eugen Popescu
Andrieu Grecu	Dariu Pop
Pavel Dârlea	Aurel Pinteă
Nicolae Firu	Alexandru Roja
George Dragoș	Ioan Roman
Iuliu Grofșorean	Petru Savi
Mihail Hurducaciu	Traian Șuteu
Vasile Idu	Petru Vancu

Onisim Sasu
Marian Sasu
Iosif Stanca
George Ugliș
Iosif Velcean
Nicolae Bembea

O lege reacționară.

Lovitura morală ce se pregătește a se da corpului didactic primar, prin proiectul legii electorale, care suprimă dreptul învățătorilor de a fi aleși în Parlament, nu poate decât să trezească în noi o adâncă consternare. Această lege reacționară provoacă o reacțiune generală în sufletele tuturor învățătorilor români, dat fiind că ea sfidează în mod brusc sfintele principii ale democrației, pe cari trebuie să se așeze toate noile formațiuni de stat, după noua incadrare politică provocată de războiul care a trecut.

Cât a trebuit să lupte clasele de jos pentru a li se recunoaște drepturile firești, pentru a se vedea egali în exercitarea drepturilor cetățenești, în egală măsură cu pătura suprapusă — privilegiată, cât a trebuit să-și elupte deosebitele pături sociale acest drept, pentru ca să vină o lege și să dărâme deodată toate succesele unei munci uriașe depusă pentru revendicarea acestui postulat. Și cât a trebuit învățătorul român să lupte până i-s'a recunoscut lui și celor pe cari îi reprezintă, dreptul de a putea fi ales deputat și i-s'a dat aceasta posibilitate.

Și acum când i-se cere acestui factor, care își are cel mai hotărât și bine determinat rol în viața noastră de stat, ca să facă pe lângă școală — cursuri cu adulții, pentru a ni-se imputina analfabeții, să înființeze cămine culturale, pentru desvoltarea gustului de cetit în popor, să organizeze cooperative sătești pentru ca să scăpăm poporul de speculațiile străinilor, să conducă coruri bisericești, să aranjeze producțiuni cu tineretul și serbări școlare cu elevii de școală, — acum se concepe această faimoasă lege de a împiedeca pe învățători a putea fi aleși în Parlamentul țării.

Odată cu adoptarea formulelor moderne a cârmuirii popoarelor, odată cu introducerea, din partea statului nostru a sufragiului universal, în viața politică, ne întrebăm, mai pot avea loc în Constituția noastră astfel de legi medievale, cari să nesocotească drepturile unei pături sociale? Chiar în temeiul acestor prerogative, învățătorimea nu poate admite înfăptuirea acestei legi, care vatămă dea-dreptul sentimentele ei, punându-o în inferioritate față cu atâtea alte pături sociale. Este și un drept individual al învățătorului, ca intrucât îi permit împrejurările și condițiile de alt ordin să poată lua parte activă la vicața politică a statului nostru, cu atât mai vârtos, cu cât trecutul însuși a dovedit, că din amestecul oamenilor de școală, învățatori, profesori pricepuți în viața politică, statul nostru a profitat foarte mult, căci ei au știut întrebuița totdeauna armele legali, au știut purta cu demnitate aceasta sarcină, contribuind în bună măsură la deslegarea problemelor de stat, pe cari vremile ni le puneau în față.

Da. Suntem și noi de convingerea că între împrejurările de față, cel mai bun serviciu ce-l poate aduce țării fiecare cetățan, este ca să rămână la postul său, să muncească din răspuseri acolo unde l-a pus soarta, pentruca din aceasta conștientioasă muncă colectivă, din aceasta activitate armonică, să răsară statul nostru de mâne, cu noua sa structură și noile sale aranjamente. Ba mergem și mai departe, spunând, că în lipsa mare de puteri de muncă de care are nevoie statul, este un lux alcătuirea actuală a Parlamentului nostru, care numără peste 400 deputați, pe cari nu prea îi vedem în Parlament, ci mai mult în concediu, pentruca în adunările de alcătuire a legilor să ia parte un număr foarte redus. Suntem chiar

de părerea, că acest număr ar trebui redus simțitor, alegându-se un singur deputat dintr'un județ, până când am putea ajunge la stările normale către cari ne străduim. Din acest punct de vedere plecând, și învățătorimea noastră, rămânând la școală, de sigur ea aduce mai mult folos statului. Dar dacă ne împotrivim legii depuse pe birourile parlamentului, care lege respectă drepturile unor clase, și le nesocotește ale altora, aceasta o facem în baza unor principii cari ne îndreptătesc la aceasta și pentrucă ea ne atinge în sentimentele noastre.

Să ne oprim puțin cu acest prilej, și asupra desfășurării vieții noastre culturale în noua noastră formațiune de stat.

Privind lucrurile în realitatea lor, ni-se pare că nu înțelegem nici acum să ne depărtăm de birocratismul păgubitor, care în special în acest domeniu distruge și nu edifică. Orice birou din administrația școlară, începând deta Revizorate până la Minister, înțelege să-și îndeplinească misiunea, dând ordine peste ordine, circulare peste circulare, cari toate se opresc la

învățător, — care este îndatorat să le execute. Inzestrarea școlilor cu rechizite și mobilier să efeptuește prin ordin, la adresa învățătorului, înființarea școlilor de adulți și analfabeți, să adresează prin ordin învățătorilor, căminele culturale, corurile bisericești, cooperativele sătești sunt datorințele învățătorilor, impuse prin ordine. La aceste însă vine în locul prim școala, care trebuie să fie la nivel. Deci activitate intrășcolară, activitate extrașcolară, — și câte toate să socotesc a fi datorințele învățătorilor. Ei, bine. Învățătorii vor și face ca le va fi în putere. Ei vor nizu să poarte cu mândrie flamura deșteptării poporului. Dar cărmuitorii au datorința să nu neîndreptătescă pe acești muncitori, cari așteaptă o mână de ajutor dela stat pe care-l servesc, așteaptă o încurajare, pentruca să li-se intensifice forțele și dragostea pentru misiunea lor înaltă.

Cerem deci o revenire asupra acestei legi, și așteptăm un tratament egal cu alți funcționari, chiar în interesul bine priceput al statului.

A. Pora.

Să ne strângem rândurile.

Trăim vremuri mari — vremuri de radicale străformări sociale, culturale și politice. Toate organizațiile profesionale nizuiesc ca să-și câștige teren de validitate și afirmare. Sunt sigure că dela treapia ce-și vor ști asigura în alcătuirea societății românești, atârnă apăsătoare de care se vor bucura în viitor. Și cu cât aceasta va fi mai favorabilă, cu atât le va fi mai ușor ca să câștige tot mai multe drepturi și privilegii.

Și în mijlocul acestor frământări ce face învățătorimea? Afirmă-se ea în măsura în care cere rolul, munca și numărul cu care suntem reprezentați în statul român? Manifestatu-s'a ea cu toată tăria puterii sale, ca atitudinea ei să fie hotărâtoare în ce privește școala, învățământul și învățătorii? Răspunsul categoric este *nu*. Nu, căci manifestările parțiale n'au un caracter general și așa nu pot influența nici constrânge inimile împietrite a celor ce au pânea și cuțitul. Impart cum voesc și cât voesc. Și noi primim și aceasta împărțeală nedreaptă a bunătăților spirituale și materiale cari sunt din prisosință pe masa bogată a neamului românesc. Cnosc ei bine psihologia bietului dascăl, care fiind element de ordine și bun simț, prin tăcerea sa confirmă mulțămirea. Nu să prea sinchisesc, dacă pe sama noastră

rămâne totdeauna prea puțin. Și pe cât ne arătăm îndestulitori, pe atât de îngăduitori suntem la purtarea jugului greu al poverii și muncii culturale dela sate și orașe. Suntem doar o armată de idealisti, căreia cu cât i-se dă mai puțin, trebuie să facă mai mult

Și oare până când? Până atunci, când nu vom ști afirma cu toții că suntem un factor care își știe apăra bunurile și cere drepturile ce i-se cad. Ca să putem face aceasta, trebuie să ne strângem rândurile, ca la orice nedreptate să-i știm face front.

Învățătorimea română nu mai poate sta pasivă, nici să lucreze răsleț. Trebuie luate măsurile ca toate organizațiile parțiale din diferitele provincii să se asimileze în una regnicolară puternică, în care ca și în un corp sănătos să pulzeze viața și dorul de muncă.

Noi, învățătorimea ardeleană am cercat apropierea față de frații din vechiul regat încă cu prilejul congresului trecut, ținut la București. Terenul l'am găsit prielnic și în principiu am hotărât unificarea. Experința ce am făcut ne inspira însă unele nedumeriri. Pentruca la congresul dela București au lipsit frații moldoveni, tocmai așa cum colegii munteni au strălucit cu

absența lor la congresul dela Iași ținut cu o vară mai înainte? Această împrejurare ne dă de gândit.

Că unificarea noastră nu s'a îndeplinit după formele legale, este a să atributei și unor împrejurări că frații din vechiul regat, mai au de revindecat unele postulate pe cari noi le posedăm deja. Iar de altă parte noi ardelenii mai aveam de apărat unele drepturi și privilegiile cari erau amenințate prea serios. De altă parte dorim să se declare și învățătorii vechiului regat dacă își susțin organizație aparte, ori voesc să între în masa compactă a învățătorilor.

Nu știm cum să gândesc frații din Bucovina și Basarabia.

De dorit ar fi ca în programul viitorului congres ce se proiectează la București sau alt loc să figureze un punct, care să privească exclusiv: *organizarea învățătorilor din România întregită*. Obligate să fie toate organizațiile provinciilor unite, ca să aibă mandatar cu împuterniciri deosebite, pentru a se putea aranja bine această chestie.

În felul de azi nu mai puteam impune în nici o chestiune importantă punctul nostru de vedere. — Toate lucrurile mari ce privesc școala învățământului și învățătorii se vor judeca fără noi. Caz recent e proiectul de reformă electorală, în baza căruia, corpului didactic i-s'a luat dreptul de a putea candida la vre-un scaun de deputat ori senator. În comisiuni s'a revenit asupra acestei greșeli. În restricțiune însă totuși s'a făcut, că numai acei indivizi să poată fi aleși cari au cel puțin 10 ani de activitate în cariera lor.*)

S'am putea să înșirăm încă multe cazuri, în cari drepturi elementare ni s'au călcat în picioare. Nu mai continuăm însă. Adevărul e, că ajutorul să nu-l așt ptăm dela nime. Totul să facem: *prin noi înșine*. Dacă noi ne vom organiza bine, ne vom ști afirma așa cum să cere unui corp didactic matur, atunci vom putea impune celor în drept, ca să ne respecte ce este al nostru și să ne deie ce ni se cade pe cale dreaptă și cinstită. În lumea aceasta de afaceri, învârteli și căpățueli, suntem singurul factor care muncește încă serios și după acărui roade să bucură o țară și un popor. Și dacă tot mai sunt oameni în posturi cu mare răspundere, cari trag la îndoială munca și sporiul nostru să le dovedim, că știm să le răspundem cu vrednicie sfidărilor nesocotite. Învățătorimea organizată în rânduri strănse este o putere de care trebuie să țină cont și nu va fi mai mult o *nimica*, peste care așa ușor s'au dedat a trece.

Totul depinde de noi. Întăriți în cadrele

unei Asociații regnicolare putem face ca voința noastră să triumfeze. Fiind noi între noi solidari în scurtă vreme vom fi una și cu masa popoului și atunci programele politice nu se vor mai impune de sus. Atunci și numai atunci ne vom ajunge și noi ținta și vom purta adevăratul rol de luminători și conducători ai poporului românesc.

Să încercăm.

Traian Șuteu.

Făcliile satelor sunt la locul lor.

Răspuns Dlui I. Angheliiu inst.

Cine dintre noi ar crede, că o făclie e pusă în loc nepotrivit? Și dacă s'ar întâmpla, că vre-o făclie din cutare candelabru e înlocuită prin o făclie nepotrivită, aceasta o face crâsnicul numai și numai din lipsă. Iar când inima unui bun creștin îi șoptește să facă vre-o milostenie, atunci să uită și cu ochii lui pătrunzători vede unde e lipsa mai mare.

„Făcliile satelor noastre preoți, — dar mai ales învă. după cum cunosc eu împrejurările de pe la noi sunt la locul lor. Ce e drept, unii dintrâșii au părăsit vechile lor posturi, dar aceasta a făcut-o mai mult din necesitate, sau din dragoste către casa părintească și satul natal.

Știm cu toții, că funcționarii publici sub regimul maghiar erau transferați după placul celor dela cârmă. În timpul slobodiei s'a folosit fieștecare de ocazia binevenită și și-a cerut transferarea unde i-a convenit mai bine. E drept, că unii preoți și învățători părăsind satele sau așezat la orașe, ocupând aceleaș — eventual alte funcții, — dar aceasta au făcut-o din lipsa de funcționari.

Pe noi învățătorii ne atinge mai tare amintitul articol. Să privim numai la orașele noastre din provinciile alipite. Ce școli aveam noi până la 1918 și câte avem astăzi? Oare la aceste școli nu ne trebuia recrutat corpul didactic din cele mai alese „făclii“ ale satelor noastre? Să întrebăm pe Dl Angheliiu, — ca să nu lungim vorba înzadar, — oare pentruce a părăsit cutare școală din vechiul regat și a venit în Cluj. Școala părăsită de Dlui are azi mai multe puteri didactice ca înainte? La sate se poate înlocui cutare învă. talentat cu câte o persoană absolventă la cutare curs, pe când la oraș trebuie ales pe sprânceană. Trebuie să arătăm streinilor, că și noi avem oameni, cari crescând sub ghearele lor, azi sunt la culmea chemării lor și propun în școală după principiile pedagogiei moderne.

Apoi să nu credem, că stau lucrurile așa cum le descriu țăraniile noștrii. Ei ar vrea că deodată cu România-Mare și copilul lor să fie un *funcționar mare*. Trebuia colegul nostru să întrebe pe acei țărani, ce școală a fost la ei în sat pe vremea ungarilor? Școală confesională română

*) Noi știm, că avem câțiva învățători în actualele corpuri legiuitoare. Ne-ar fi plăcut să auzim și glasurile lor pentru eluiparea acestui drept cardinal. Ori doar prin faptul, că azi sunt membrii ai parlamentului român, nu mai află cu cale a reprezenta interesele tagmei din care fac parte? Ne-ar părea rău să ne lase a ne întări în convingerea aceasta).

ori de stat? Apoi în timpul revoluției n'au făcut consătenii lor — de nu chiar vre-unul din ei — ceva stricăciune în acea școală? Pe nu mișii învă. nu ei i-au alungat din comună pentru anumite fapte ce le-a impus stăpânirea în timpul războiului?

Știm cu toții, că oamenii noștri s'au năpăstuit în acea vreme mai pe toate școlile dela sate, dar mai ales pe cele de stat, — știind câtă nedreptate s'a născocit și propus în aceste școli și fără ca să-și dea seama, că mai târziu tot ei au să le repareze și folosească ca avutul lor și al statului Român — și devastându-le ca pe casele unor jidani le-a lăsat pustii.

Ce să facă acum bietul învă. care nu avea casa lui? Unde să meargă ca să nu-i moară copii de foame în timpul iernei? Trebuia să-și vadă de o ocupație cinstită, fie la oraș, fie în alt sat.

Apoi mai puțină paradă și mai multă treabă. Nu Facem și treabă și din când în când și câte o paradă. Facem treabă cu paradă și apoi după o paradă și mai multă treabă. Parada e succesul trebii noastre. (Ori colegul nostru nu vorbește de parăzile la anumite sărbători școlare? !)

Un caz: Revizoratul din Dej a dat un „Apel“ către toți învă. din județ pentru ținerea „Ziua orfanilor“. Această sărbătoare pe setele noastre s'a făcut cu o mare paradă, dar și cu ispravă. Prin paradă am ridicat nimbul școalelor noastre, iar țărani noștri au admirat cântecele și produsele copiilor lor. Iar despre succesul bănesc las să vorbească cifrele oficioase a numitului revizorat.

Acum e locul, acum e timpul să facem paradă în școalele noastre. Acum când de pe pârțile din fața copiilor a dispărut „imnul“ huliților noștri, care era tipărit în cele trei colori, la cari numai cu scârba și dispreț ne puteam uita. Acum când a dispărut stema țării putredă și roasă de carii nedreptăților săvârșite față de noi și care era spriginită de doi ingerași ai unguirilor, azi schimbați cu totul. Azi când a dispărut portretul de hienă sfășietoare al contelui cu nasul cârligat și cu fața afumată de vânturile răsbunătoare. Azi când de pe vârful școalelor noastre a căzut drapelul ce-l îngânfat cu stăpânii lor, dar n'a căzut cu mândrie și ciuruit de gloanțe, ci scâlțâit de mâile răsbunătoare și călcat în tina urâtă de opinca doboranțului român. Azi când în locul lui s'a ridicat cu fală și mândrie treicolorul român, al cărui era și este și azi școala. Azi când pe un pârte al școalelor noastre vedem pe „Craiu“ tuturor românilor și la dreapta lui pe „Ileana Cosinzeana“ cea frumoasă, pe alt pârte pe marele „Șaguna“ peatra din capul ungiului a românilor din Ardeal, iar față în față cu el pe voivodul Mihai cel viteaz și crunt cu ochii scânteitor cade vultur, să facem paradă și să cântăm:

„Hai să dăm mână cu mână“ . . .

și apoi să strigăm: „Toți dușmanii au să peară din hotare în hotare, îndrăgi-i-ar cioarele și spânzurătoarele“.

Nicolae Cristea, învă.

Din județul Murăș-Turda.

Tot așteptam să văd ivindu-se, la foaia noastră „Invățătorul“ vr'un corespondent baremi ocazional, care să țină lumea în curent cu chestiile școlare și învățătoarești din județul Murăș-Turda.

În zilele acestea de cras materialism, când în sfera preocupărilor de toate zilele, egoismul stârpește tot mai mult din sufletul indivizilor pornirea măreață de a-ți angaja puterile în slujba unei idei mântuitoare, care stă departe de buzunarul tău, dar cu atât mai aproape de binele comun, e curată datorie morală, a tuturor cari pot și o înțeleg, să arate munca acelor puțini, cari și atunci când li-se cere înființarea de căminuri culturale, fără ca de căminul lor familiar să se îngrijească cineva, cum ar trebui, merg cu dragă inimă la împlinirea datoriei, realizând rezultate frumoase în cercul lor de activitate.

Țin să relev de astădată strădania binefăcătoare a învățătorilor dela școala primară din Band.

De aceasta frunțase comună rurală se țin 2—3 cătune, depărtate de centru c'am 4—7 km. Peste 50 copii ar fi rămas fără instrucție, dacă susnumiții învățători, firește cu concursul intelectualilor și a poporului direct interesat, nu ar fi aflat un expedient, care să le vină în ajutor. În edificiul impozant al școalei au înființat un cămin, unde se adăpostesc de prezent 50 copii, veniți din cătune, cari au aici cvartirul și mâncarea.

Și nu multe parale se cheltuesc cu acest cămin, nu, căci de viptuale se îngrijesc părinții, aducând pe rând de ale gurii pentru toți cei din cămin.

Directorul școalei noastre din Band, împreună cu membrii sfatului școlar au alergat mult până au câștigat pentru acest cămin o mică subvenție anuală dela resortul ocrotirilor sociale. Ș'apoi cereri în dreapta, cereri în stânga, colecte din casă în casă în comună, despoierea nobilă de 1—2 lei a tuturor trecătorilor, cari au ceva afaceri prin sat și dau față cu învățătorii, petreceri etc. toate acestea sunt stropii, cari la Crăciunul trecut au adus potop de îmbrăcăminte și încălțăminte pe sama elevilor săraci.

Nu mai puțin de 99 băeți și fetițe au fost provăzuți cu încălțăminte și vestminte! Iată o faptă vrednică de a cunoaște toți frații învățători, cari atât de adeseori se plâng, că din lipsa de haine și încălțăminte elevii nu cercetează școala.

Nu s'ar putea face ceva, cât de puțin, în aceasta privință, în fiecare sat? Mai ieșiți din dintre cei patru pârți, căci cu acela, că la 8 dimineața ai intrat și la 11 ai închis ușa școlii, n'ai făcut încă mare lucru. Tot astfel: stai departe de împlinirea datoriei, când regulat la 1 și 15 a fiecărei luni înaintezi absețiile spre pedepsire, ori raportezi revizorului, că din lipsa de lemne sistezi lecțiile. Nu, azi se cere altceva. Se cere, ca dta în satul dtalesă poți mai mult decât prim-pretorul, care cu sila îți aduce copilul la școală, ori ca revizorul, care numai cu amenințări îți câștigă lemnele de foc.

— Adă-ți aminte de Band!

Savi.

Câteva constatări.

Acel intim și călduros contact sufletesc ce s'a stabilit între învățătorii de pe întreg cuprinsul Daciei superioare nu să poate mulțumi decât organului de respirație a tagmei dăscălești, care este revista „Invățătorul”. Faptul acesta ne îndeamnă a ne îtoarce privirile tot cu mai multă dragoste cătră acest far luminos, susținut cu multă asiduitate și jertfe de toffelul. În al doilea an al vieții sale — mulțămită condeului câtorva inimoși și pricepuți oameni idealști, aceasta revistă a devenit un factor de căpetenie, o armă pentru vicisitudinile timpului prezent și viitor, a devenit o armă puternică în atmosfera vieții sociale atrofiate de molozul diferitelor prejudeții bolnave, o armă contra noroiului și murdăriei vieții politice de astăzi, ce să petrece în draga voie, trecând sub privirile noastre cu tot aparatul său medieval și oriental.

Imi place să cred însă, că nu numai prin abnegațiunea de admirat a celor puțini din fruntea acestei reviste s'a dobândit aceasta importanță, ci și prin sprijinul, obolul unora dintre colegi — dar încă nu a tuturor, — a acelor, cari sunt accesibili totdeauna ideilor de înaintare și progres, a acelor a căror conștiință să inspire din cele mai avansate ideale și din cea mai curată concepție de viață învățătoarească.

În scurt rezumat, după o analiză cuvenită a cursului de până acuma a acestei reviste, să stabilește, că „Invățătorul” ca organ de publicitate este expresia fidelă a învățătorimeii intelectuale, dela cari își primește toată puterea, dragostea și îndemnurile bune de a se face vestitoarea tuturor dorințelor gândirilor, speranțelor și luptelor de cari este preocupat corpul învățătoresc din Dacia superioară; conștiu de ființa sa și pentru care a trecut vremea de-a nu putea fi considerat de principalul factor la croirea unui viitor strălucit neamului românesc — cel cu o obârșie atât de strălucită, de acel important factor, care este chemat de-a duce treptat acest neam la acel pedestal al culturii pentru care este destinat, „stâlpul lumii apusene” și ca să poată deveni exemplul de strălucită cultură altor neamuri de pe pământul Europei bătrâne.

„Invățătorul” a devenit exponentul nu numai a corpului învățătoresc propriu zis, ci și a altor oameni de școală în procesul permanent, proces care nu încetează niciodată la oameni în cari e viu pulzul vieții. „Invățătorul” întruchipează ideea bunelor intuiții, a puterii de viață, ce să poate presta din partea oamenilor ce o înconjoară, cari o sprijinesc și cari știu și doresc ca și alții să se avânte la înălțimi mai senine, decât molozul vieții înbăcșite și inficiale de mulțimea preocupările mărunte, deșerte și lipsite de un ideal sfânt, ce să numesc progres al școalei neamului românesc și pătrunderea de acel ideal sfânt a oamenilor de școală.

„Invățătorul” este sprijinul și ca presă este ultimul mijloc de a păși în numele acelor, cari pot pricepe în toată intențitatea lor fenomenele actuale de fermentație, de consolidare, de propășire, este o spada de luptă pentru întronarea legalității, naționalității și a muncii reale în viața școlară, în lumea oamenilor devotați și cu adevărat educători a unui popor care fintește ochiul său măreț spre o cultură generală.

Cel ce a urmărit cu atențiune cuvenită mișcările recente ale vieții învățătoarești, poate constata, că în sinul acestei tagme este în curs o deosebită vie mișcare produsă tocmai cu ajutorul organului amintit.

Congresul extraordinar ținut la Cluj în timpul nu tocmai îndepărtat ne-a dat ocazia să constatăm acest proces de fermentație, aceasta stare de spirite agitate în jurul multelor probleme aduse la ordinea zilei, în jurul dispozițiilor venite de sus, în jurul stărilor argumentate din alte părți. Faptul acesta ne dă curajul să mărturisim că într'adevăr o seamă dintre oamenii de școală își înțeleg pe deplin rostul chemării, rostul vieții sociale și intelectuale și au curajul de a se afirma și a-și da în mod obiectiv prețul personalității ca factor ponderos și indispensabil, de a se afirma cu toată forța netăgăduită a corporațiunii din care fac parte.

În aceasta fericită situație de constatări remarcabile — suntem pe deplin satisfăcuți. Ne bucură discuțiunile, polemicele echitabile ce apar la suprafață, răspunsurile provocate (d. e. în jurul Casei Inv.), căci prin astfel de discuțiuni și răspunsuri să răscolească năcazuri și dureri demne de crezut, să desvălesc adevăruri, cari trebuie să apară în fața luminei zilei, pentru a fi sancționate, ori a să arăta consecințele ce au să urmeze.

Dar revista de care vorbim mai este totodată și organul cu tendința de a săvârși și opera de primenire în rândurile învățătoarești, de a scoate pe mulți din apatia spiritului molipsit — rămași în trândăvie, nepăsare și indolență.

A fost în toate vremile și cu deosebire sunt astăzi chestiuni de importanță, cari ori din nepăsare condamnată, ori din indolență rușinoasă a rămas nerezolvată, ori dacă oamenii de binc au inițiat — au rămas începuturi bune, fără a fi dusă la îndeplinire definitivă — la liman — tocmai din lipsa sprijinului moral și material, din cauza indolenței acelor, cari trebuie primeniți și cari trebuie treziți din letargia nepăsării, din somnolența lor.

Față de aceasta problemă însemnată „Invățătorul” s'a achitat și se achită pe deplin. E rândul nostru a tuturor de pretutindeni, ca pentru a putea satisface tuturor cerințelor vieții moderne să ne deșteptăm, să ne primenim, să ne disciplinăm înșine în propriile noastre rânduri. Nu este nimeni, care să nu recunoască importanța învățătorului, ca factor indispensabil în viața socială, în viața neamului și a statului în serviciul cărui este pus, dar lipsind în general o

disciplinare în aceasta corporațiune, necesitate fiind o primenire, nu se poate accentua în mod categoric propășirea și înaintarea în toate domeniile vieții intelectuale, moderne și purificată de preocupări mărunte și secundare.

Să impune, ori ne impunem, dar avem o îndatorire, avem o problemă nerezolvată care este disciplinarea noastră prin noi înșine.

Cred că nu lipsește maturitatea. Să dăm deci dovadă de aceasta maturitate, să ne arătăm cu mai multă vrednicie, căci în noi este o putere de a hotărî o soartă și conziderațiuni mai bune. Să creăm o disciplină în rândurile noastre dacă voim o altă atmosferă și o altă primenire generală. Sincerile îndemnuri de primenire spuse dela tribuna acestei reviste fie primite cu aceea bună intenție cu care să dau; iar „Invățătorul“ să nu lipsească de pe masa acelor, cărora le lipsește, și cărora îndeosebi le sună acest cuvânt de primenire, ca un lucru de mult constatat și de alții.

Cluj, la 15 Febr. 1921.

M. Hurducaci,
prof. med. ped.

Invățătorii confesionali și comunali.

Invățătorii din jud. Hunedoara, întruniți în conferință la Deva, au adresat Dlui Ministru al Instrucțiunii din București următoarea scrisoare:

Domnule Ministru,

Subscriși esmiși ai tuturor invățătorilor confesionali și comunali rom. din județul Hunedoara ne rugăm și pe calea aceasta ani-se întregi salariul și celelalte adause egal cu ale invățătorilor de Stat și a ni-se solvi la mână în timpul cel mai scurt posibil.

Ne îndreptățește la aceasta cerere faptul, că noi am fost în timpuri de grea încercare singurii, cari sub aripile oerotitoare ale școalei confesionale cu deosebit zel de emulare, înfruntând cu abnegație atentatele îndreptate meșteșugit asupra noastră și a școalei condusă de noi, precum și asupra poporului nostru, am știut să trecem teaferi printre „Scila și Caribdis“. Noi am fost făclia luminoasă, care aprindeam și încălzeam inimile, muncind și luptând modești și tăcuți alătura de popor. Noi le-am deschis ochii sufletului și am ținut treaz simțul național, limba, legea și dătinile noastre strămoșești. Noi singurii am respins dela noi din curat simț național românesc arginții lui Iudar, cari ni-se ofereau zilnic cu sforțări titanice, omorându-ne cu dragostea de binevoitori. Noi modeștii luptători la înfăptuirea României-Mari am fost printre cei dintâi, cari am alergat la Alba-Iulia, cerând unirea vecie. Noi, după înfăptuirea României-Mari am rămas la posturile noastre lângă popor, sfătui-

du-l, luminându-l și conjurându-l a se feri de bolșevism, socialism și alte secte, cari zilnic atentează la dărâmarea simțului național, la dărâmarea bisericei și a Statului nostru mult iubit.

Și dacă noi toate acestea le-am făcut pentru neamul nostru în zile critice de grea încercare, oare acum, când prin scumpetea aceasta ne mai pomenită grija pentru susținerea familiilor noastre și a noastră singuratici ne insuflă zi de zi atâta groază, noi în loc de remunerație să fim preterați, să fim pedepsiți cu întregiri de salare neregulate plătite, ba, puși față în față cu invățătorii Statului, preluați dela Statul maghiar și încărcăți — se vede prin moștenire — cu toate favorurile, să fim știrbiti până la subjumătate a salarelor, ce li-se licvidează lor, zic față de aceia, cari în acele vremuri de grea încercare pentru noi și neamul nostru ei purtau stindardul de propagandă și erau pionerii și pepinerie caldă a ideii de Stat maghiar, unii mai siiiicioși, cei mai mulți însă fanatici, hiperzeloși, cântând, declamând și escelând pentru înfăptuirea idealului Arpadian. Noi credem, că față de atari alintați ai Statului nostru nu merităm aceasta tratare mașteră și suntem firm convinși, că cererile noastre îndreptate din toate părțile vor afla inimă caldă, care aprejiindu-le, le va rezolvi în mod just și mulțămitor și în aceasta firmă convingere rămânând, semnăm

Deva, la 2 Februarie 1921.

Din încredințarea conferenței invățătoarești :

Constantin Baicu,

președ. asociaț. inv. județeni.

I. Branga,

inv.

Alexandru Bușa,

inv.

Ioan Fleșeriu,

inv.

Vasile Bălaș,

inv.

Frângurele.

— A. Gr. Olănescu. —

Mai de folos îți este cel' ce te critică, decât cel' ce te laudă.

*

Ce frumoasă ar fi viața oamenilor dacă ei ar înțege aceste două porunci: o viață fără răutate și fără trufie.

*

Nu pentru slava lui Dumnezeu care este destul de mare prin legile firii, ci pentru mângăierea omului există puterea rugăciunii...

*

În multe vei reuși dacă știi să voești.

*

Este tot atât de înjositor a aminti unui om binele ce i-ai făcut ca și a da uitări binele ce ai fi primit dela el.

*

Pregătirea continuă a statului învățătoresc.

Luminează-te și vei fi!

Chestiunea calificării noastre continuă ar trebui să ne preocupe neîncetat pe unul fieștercarle. Pentru că dacă ne dăm bine samă, aceasta e una dintre cele mai importante chestiuni ale noastre. E vorbă doar aci de un lucru, care singur ne-ar putea ușora și înlesni munca noastră cea grea de învățători, și ne-ar putea ridica totodată la vaza și cinștea ce ni-se cuvine în societatea omenească. Din motivul acesta cred eu se cade ca să medităm bine asupra acestei importante chestiuni, studiându-o din toate punctele de vedere, ca astfel mai ușor să putem ajunge la rezolvirea ei.

Dacă ne aducem bine aminte, înainte de izbucnirea marelui războiul mondial s'au fost scris prin ziare, reviste și broșuri o mulțime de lucruri despre școala și învățătorii români din Ungaria. Așa între altele s'a spus, că majoritatea acestor învățători se ține cu totul departe de *literatura pedagogică și didactică*, spre care n'ar simți nici o atragere, nici o dragoste. Cei mai mulți dintre învățători, afară de cărțile de școală, de calendar și poate de o foaie politică nu mai cetesc alta nimic în toată viața lor. Sunt foarte puțini învățătorii aceia, cari nu se mărginesc numai la cunoștințele primite în seminar, ci se nizuiesc pe toate căile, ca să-și completeze aceste cunoștințe, studiând încontinuu și ținând pas cu progresul timpului.

Vai, mărturisirile aceste crude și dureroase pentru noi în parte *au fost* și sunt și *astăzi* așa de drepte și de adevărate. Pentru că de fapt, dacă e vorba să fim sinceri și drepti, atunci trebuie să recunoaștem și mărturisim cu toții, că celor mai mulți dintre învățătorii noștri le lipsește aproape cu totul simțul de perfecționare și calificare mai departe pentru greaua, dar frumoasa lor chemare de învățători și luminători ai poporului. Cei mai mulți dintre învățătorii noștri, după ce au pus odată mâna pe diplomă, își închipuiesc, că acumia sunt provăzuți pe deplin cu toate cunoștințele necesare spre a purta cu demnitate și succes slujba de învățător. Da, își închipuiesc, că *știu de-ajuns*, că sunt înarmați pentru toate *cazurile*, fie ele cât de grele; și pentru toate *timpurile*, fie ele cât de îndelungate. La ce dară să și mai frământă capul și așa ficsit cu învățatură destulă. Și pentru ce să mai discute cu alți colegi despre trebile școlare, că aceia tot în seminarul acela, sau într'altul asemenea au învățat. Cu alte cuvinte părăsind seminarul pedagogic de toate ne îngrijim și pentru toate luptăm, numai pentru propria noastră cultivare nu. Măcar că pe aceasta or fi trebuit să fi pus înainte de toate cel mai mare preț. Căci, dacă are cineva lipsă de o cultură și o știință cât mai vastă și mai profundă, apoi aceia sunt învățătorii, cari

sunt meniți de Dzeu, ca să lumineze și să învețe pe alții.

Și oare de fapt, avem noi învățătorii lipsă de studiu și pregătire continuă. Dacă ne dăm bine samă, la aceasta întrebare din capul omului nu putem răspunde, decât cu un categoric: *da!*

Chemarea noastră învățătorească, după cum să știe, pe cât e de frumoasă și de sublimă, pe atât e de grea și de anevoioasă. Un filozof mare a zis, că cele mai grele două lucruri pe pământ sunt: *a governa și a educa*. Educațiunea dară e cea mai grea artă pe pământ, pentru că după cum se zice, ea e *arta artelor și știința științelor*. Pentru ca noi învățătorii să putem crește și educa băieții încredințați nouă așa după cum se așteaptă cu drept cuvânt dela niște oameni de *specialitate*, e necesar ca încontinuu să-i studiam, să-i examinăm și să medităm asupra mijloacelor prin cari i-am putea educa și instrua mai bine și mai ușor. Și fiindcă azi și pe terenul educațiunii și instrucțiunii se face mereu progres, se ivesc noi idei în viața învățătorilor, noi fenomene pe câmpul învățământului, pentru aceea noi învățătorii, ca să ne putem susține la culmea misiunii noastre, ca să ne putem implini frumoasa noastră chemare așa după cum am zis, că se așteaptă dela niște oameni de specialitate, trebuie să cetim încontinuu cărți și reviste pedagogice, să discutăm cu colegii noștri chestiunile școlare; cu alte vorbe trebuie să studiem și să ne pregătim încontinuu.

De altă parte știm apoi, că noi învățătorii români, pe lângă greua, dar sublima misiune de educatori și instructori ai tinerelor odrasle ale neamului, mai avem sfânta datorie de a ne îngriji și de luminarea și deșteptarea poporului nostru românesc, care așteaptă fără amănare, ca să-l ridicăm din starea înapoiată în care se află. În calitatea aceasta de luminători și povățuitori ai poporului, pela noi învățătorii se pretind astăzi o mulțime de lucruri. Așa ni-se cere ținerea de conferințe populare, aranjarea de concerte și producțiuni teatrale, înființarea de coruri bisericesti, cursuri de adulți, reuniuni de cetire, înmormântare, decorarea bisericii și a școlii, tovărășii pentru valorizarea bucatelor, asigurarea vitelor, cumpărarea de mașini agricole etc. etc. Toate aceste lucruri reclamă o mulțime de cunoștințe și experiențe, pe cari multe din ele neputându-le câștiga în puținii anii noștri de școală, urmează de sine că trebuie să ni-le câștigăm în viață, prin sârguință și învățatură continuă.

Viața noastră de învățători români încă ne pretinde ca să ne cultivăm și calificăm încontinuu. Ca să putem da piept cu toate nevoile și piedecile câte ni-se pun în cale, avem lipsă nu numai de o bărbăție și perseveranță de fier, ci și de o mulțime de cunoștințe. Numai înarmați cu aceste arme, vom putea trece triumfători peste toate mizeriile și neajunsurile, cu câte e împreunată încă cariera noastră învățătorească din părțile aceste ale României-Mari.

În sfârșit, noi învățătorii trebuie să ne perfecționăm mereu și din punctul acela de vedere, că încetând de a ne mai cultiva, ușor ne pierdem și din cunoștințele câștigate în școală, și în cazul acesta devenim niște *rutinari*, cari neavând apoi nici o pricepere și dragoste cătră școală, *pricuim cea mai mare pagubă neamului nostru, care ne-a născut și care ne susține.*

Pentru că bine să se însemne cel ce n'are chemarea de a servi pentru înaintarea altora, dacă nu ține pas cu progresul timpului, suferă numai singur el paguba indolenței proprii, pe când acela, care e chemat de a lucra la înaintarea generală — cum bunăoară suntem și noi învățătorii — acela zic, cauzează prin lenea lui și altora mari pagube. Și apoi e mare păcatul și grea răspunderea aceluia, care împiedecă pe altul în calea perfecționării sale și-l duce la nefericire.

Din cele spuse până aici, apriat se poate vedea, că noi învățătorii avem mare lipsă și necondiționat trebuie, ca să ne nizuim a ne perfecționa încontinuu. La nici un caz nu-i lertat a ne mărgini numai la cunoștințele câștigate în școală, ci din contră trebuie să ne silim pe toate căile posibile a ne câștiga noi și noi cunoștințe, căci numai în chipul acesta ne vom putea îndeplini cum se cuvine toate datorințele noastre de învățători români.

— *Viața noastră întreagă e o școală continuă* — zice Kelier — neîncetat trebuie să învățăm, și cu deosebire noi învățătorii, cari chemați suntem a învăța și a luana pe alții.

Și apoi încă ceva. Vedem bine cu toții, că astăzi trăim în veacul progresului, când toate înaintează și se perfecționează. Astăzi numai acela poate ajunge la ceva, care ține pas cu progresul timpului. Deci și noi învățătorii români numai așa ne vom putea elupta drepturile noastre și ne vom putea înălța la treapta și cinstea, ce ni se cuvine în societatea omenească, dacă vom ținea cont de progresul timpului, adecă dacă încontinuu ne vom cultiva mintea și ne vom nobilita inima.

Pildă să avem în aceasta privință pe învățătorii altor neamuri și popoare, cari s'au emancipat numai prin propriile lor forțe: *prin știință și cunoștințe*, și în raport cu aceste li-s'a îmbunătățit nu numai starea materială, ci totodată și-au eluptat drepturile și poziția, ce li-se cuvine în societatea omenească. Noi învățătorii români încă ne vom putea emancipa de bună samă numai să fim oameni harnici și cumiști, oameni iubitori de știință și progres, cu un cuvânt oameni, cu cari să ne știm face datoria în toate privințele și împrejurările.

Constatată necesitatea calificării noastre continue, să vedem acuma cum vom putea ajunge la lucrul acesta. Între principalele mijloace de perfecționare ale corpului nostru învățătoresc, fără îndoială se pot număra: *cetitul, reuniunile și cursurile întregitoare.*

Să le luăm pe rând, și să le studiem. Cetitul este cheia, cu ajutorul căreia ne putem câștiga toate cunoștințele. Știind a ceti căpătăm un adevărat prieten, care ne instruește în tot momentul, fără să ne ascundă ceva. Prin cetit profităm de ideile celor mai adânci cugetători și ne bucurăm de cele mai sublime creațiuni ale geniului omnesc. Tot cetitul ne transmite observările experienței, el ne procnră recreații nevinovate. Cu alte cuvinte prin cetit ne cultivăm sufletul, ne înobilităm sentimentele, ne luminăm și îmbogățim mintea cu fel de fel de lucruri bune, frumoase și folositoare. Nu înzădar grăia dar despre cetit marele cronicar moldovean Miron Costin, când zicea: „*Nu este alta mai de folos zăbavă în viața omului, decât cetitul cărțile*

N'avem dară, decât ca și noi învățătorii să cetim și încă cât mai mult. Atunci ne vom putea perfecționa în continuu, căci ne vom câștiga zilnic noi și noi cunoștințe.

Va să zică se cetim! Dar ce să cetim? E lucru recunoscut doar, că nu orice lectură contribuie la cultivarea și perfecționarea omului. Apoi bine, ce să ține de noi învățătorii în prima linie trebuie să cetim cărți *pedagogice și didactice*. Căci, cărțile aceste tractează despre lucrările noastre principale. În ele aflăm principiile relative la educația și instrucția copiilor, încredințați conducerii noastre. Cărțile pedagogice ne arată adaca calea și mijloacele, cari trebuiesc folosite în munca noastră grea de învățători. Prin urmare ele ne sunt de cel mare folos, de aceea să și recomandă cetirea lor fieșie căruia învățător.

Mai departe, luându-se în considerație, că și pe terenul educațiunii și instrucțiunii se fac necontenit schimbări, se află metode mai bune, mai raționale, cari n'au fost încă inventate, când s'a scris cutare op pedagogic sau didactic, noi învățătorii trebuie să cetim și *reviste pedagogice*.

Valoarea acestor reviste e tot așa de mare însemnătate pentru cultivarea mai departe a învățătorilor, ca și cărțile pedagoice. Și de fapt revistele pedagogice conțin comunicări despre opiniunile și experiențele colegilor, ele ne aduc tractate despre chestiuni ue pedagogie, rapoarte despre noi mijloace de învățământ, despre cărți pedagogice — școlare etc. etc.

Pe lângă reviste pedagogice apoi va trebui se mai cetim reviste de literatură, știință și artă și mai ales va trebui să cetim ziare politice. Noi învățătorii încă suntem cetățeni ai statului, ca atare avem dreptul și datorința, de a ne focupa și cu chestiunile politice de zi și asta pentru a putea cunoaște și aceea parte a trebuințelor poporului, cari nu sunt strâns legate de specialitatea noastră. Învățătorii se numără între frunțașii comunei, astfel ei trebuie să știe da poporului înviațiuni în anumite împrejurări din viața soacială și politică.

Un învățător, care nu ia parte la viața politică socială a poporului cu care trăiește își

pierde autoritatea în popor; acela e om unilateral. Altcum ziarele cotidiene sunt pionierii progresului cultural, căci ele ne aduc știri despre cele mai noi invențiuni și descoperiri de pe toate terenele activității omenești, despre instituțiile statului etc. etc. Din aceste toate învățătorul harnic și cuminte poate să culegă o mulțime de învățături bune și frumoase, pe cari apoi le poate aplica și în praxă.

În sfârșit pentru ca să ne acvirăm o cultură cât mai vastă și mai temeinică va trebui să cetim apoi diverse cărți de știință din ramul istoriei, literaturii sociologiei, economiei etc. etc.

Va se zică întâiu vom ceti ce ni-e mai de trebuință, apoi cele folositoare. Prin aceste toate ne vom perfecționa de bună seamă, numai să grijim, ca să cetim totdeauna cu luare aminte, meditănd asupra celor cetite. Principiile pedagogice și metodice mai noi să ni le însemnăm și apoi să ne nizuim a le pune și în praxă.

Să cetim, să consultăm și să studiem dară în senzul celor amintite mai sus. Cărți, reviste și ziare, mulțămită lui Dumnezeu, acum avem și noi Românii destule. Starea noastră materială, care ni s'a îmbunătățit în timpul din urmă binisor, încă ne permite ca să facem lucrul acesta înțeleg adeva, că acuma ne putem procura și noi din puterile noastre proprii cărțile, ziarele și revistele de lipsă. Pe lângă aceasta, azi ne stau la dispoziție bibliotecile școalelor, parohiilor și a asociațiilor noastre învățătorești. Dacă cumva bibliotecile aceste din urmă n'ar exista pretotindenea, atunci trebuie luptat din toate puterile ca să le înființăm cât mai urgent. Având biblioteci bune și bogate, vom avea și isvoare bune, sănătoase de unde să ne astâmpărăm setea și dorul de lumină și cultură, atât de necesare nouă învățătorilor.

Posibil să mă fi estins cam mult asupra cetitului. Am făcut însă lucrul acesta intenționat, pentru că cetitorul e cel mai exelent mijloc de cultivare și perfecționare proprie. Ei, câți oameni au fost — și încă din cei renumiți, — cari n'au învățat mult la școală, dar pria cetire multă și bună au ajuns la o cultură și o știință foarte înaltă și aleasă. Să facem dacă și noi învățătorii așa: să ne nizuim ca prin cetire continuă să ne câștigăm cât mai multe cunoștințe și experiențe.

Alt mijloc de perfecționare pentru noi învățătorii sunt: *asociațiile învățătorești*. Iată cum caracterizează marele pedagog german Diesterweg însemnătatea acestor asociații: „Cine are cuget bun cătră un lucru, și-i servește acestuia acela să simte atras și cătră persoanele, cari împlinesc acel lucru. Un imbold intern îl îndeamnă să-și comunice vederile și experiențele sale cu acele persoane si dorește să audă și pe ale lor. Simte dorul de a se instrua mai departe și în genere de a și lărgi orizontul cunoștințelor și prin experiențele colegilor săi. Conferințele învățătorești sunt manifestațiunile concrete ale ace-

lui imbold intern, sunt organul, ce și-l procură acesta, mijlocul de satisfacțiune a unei trebuințe interne și sunt produsele organice ale unui simț pedagogic deșteptat. Conferințele sunt recunoscute și ca un mijloc necesar spre îndemnarea, deșteptarea, vioiciunea și progresul cultural al învățătorilor“.

În adunările asociațiilor noastre, de sine să înțelege, că în prima linie vom discuta chestiuni din sfera educațiunii și instrucțiunii. Cu aceasta ocaziune ne vom da unul altuia îndrumări și sfaturi colegiale, cari sunt în interesul învățământului. Pe lângă aceste nu vom lipsi a discuta și alte chestiuni din vieața noastră socială. Și aievea, aici ar fi locul unde trebuie să se discute toate chestiunile referitoare la înaintarea și validitatea tagmei noastre învățătorești. Adunările și conferințele noastre învățătorești trebuie privite și considerate după adevărul lor scop. *Să băgăm bine, de seamă, că la ele convenim nu numai pentru să ne mai vedem, ci mai vârtos pentru ca să ne cultivăm reciproc, să schimbăm idei și astfel să ne lărgim și întărim cercul cunoștințelor noastre*.

Se înțelege de sine, că asociațiile numai așa vor contribui la perfecționarea noastră, dacă vom lua parte regulat la adunările lor și vom urmări cu atențiune tot ce poate contribui la înmulțirea cunoștințelor noastre.

Am zis mai sus, că între mijloacele de perfecționare ale cnrpului nostru învățătoreesc să numără și cursurile întregitoare. Și asta cu drept cuvânt. Cred, că s'a putut constata adeseori, că pe lângă toată buna și aleasa creștere, de care ne-am bucurat în cele seminarii pedagogice, unde ne-a fost dat ca să învățăm, totuși calificația noastră în cele mai multe cazuri nu e îndestulătoare pentru de a putea ținea pas cu lumea pedagogică cultă. Mai ales în ceea ce privește problemele mai noi ale pedagogiei experimentale ca știință pozitivă, cea mai mare parte dintre noi învățătorii suntem aproape cu totul desorientați.

Din starea aceasta desorientată cred eu, că ne-ar putea scoate mai bine cursurile întregitoare. Menirea acestor cursuri înainte de toate ar fi ca să ne facă cunoscut schimbările și inovațiunile mai noi introduse pe terenul educațiunii și instrucțiunii. Cu deosebire aici trebuie să se inziste asupra problemelor de pedagogie experimentală, care preocupă azi întreagă lumea pedagogică cultă. Se pot însă desbate în aceste cursuri și alte chestii importante pentru școala și învățătorii noștri. Cursurile întregitoare s'ar putea înființa în fiecare an în centrele noastre principale, unde s'ar aduna învățătorii din 2—3 județe la oaltă.

Ele să se țină cu concursul celor mai buni profesori de pedagogie. Cursurile să se aranjeze în feriele de vară când pot participa toți învățătorii. Întreținerea la ele să fie cât se poate de mai puțin costisitoare, dacă nu chiar gratuită.

Aceste ar fi pe scurt mijloacele mai de frunte, cu ajutorul cărora ne putem cultiva, ne putem înmulți cercul cunoștințelor și prin aceasta ne putem asigura în societate poziția, ce ni-se cuvine după munca grea, ce o îndeplinim pentru binele neamului, prosperarea și înflorirea patriei noastre iubite România-Mare.

Pătrunși de însemnătatea misiunii noastre sublime, să ne punem astăzi toți pe lucru, arătând tuturor, că nu înzădar purtăm frumosul nume de: luminător și povățuitor al neamului.

Marian Sasu,
revizorul școlar al județului
Alba-de-jos.

Invățătorimea și presa.

S'a zis și să susține că presa este a patra putere în stat. Credem. Inșă ca ea să formeze și reprezinte adevărata opinie publică, trebuie să fie o tribună liberă. Să nu fie înhămată în serviciul dejositor al partidelor politice, cari își discută dreptul de a reprezenta adevăratele interese ale neamului și așa implicit dreptul de guvernare.

Alte reflexiuni vom înșă să facem.

O seamă din ziarele românești — la susținerea cărora contribuim și noi cu obolul nostru nu dau destulă atențiune mișcărilor și manifestărilor învățătoarești. De cele mai multe ori nu iau notă de loc, ori să mulțămesc cu rapoartele corespondenților de ocazie, cari de comun sunt tendențioase. Aceștia nu știu să deosebească esențialul din spuză de vorbe ce să rostesc în jurul unei chestiuni. Așa ajung la lumina zilei înfățișeri și lucruri, cari nu corespund adevărului. Ori dacă respectivul a avut norocul să și vorbească își va scoate în relief oratoria sa, bagatelizând pe alți vorbitori, cari aveau adevărate interese de a susține cauza.

Dacă ziarele noastre ar avea dragoste față de tagma dascălească, ar trimite la congresele noastre oameni de încredere cu răspundere morală, cari din toiu discuțiilor, ș'ar putea face o părere proprie asupra chestiunilor ce ne agită. Cele de interes general ar trebui să le mențină la suprafață, căci dela rezolvarea lor atârnă mulțămirea ori nemulțămirea unei tagme întregi, de a cărei soarte sunt chemați a să îngriji factorii în drept întocmai ca și de celelalte profesii. Tot asemenea s'ar convinge și de nedreptățile ce ni-se fac prin proceduri necorecte, cari ne fac să suferim o mulțime de neajunsuri. Acestea ar fi obligate să le aducă la cunoștința obștei cetitoare. Tot presa ar trebui să ne sară în ajutor la expunerea doleanțelor ce le avem, pe cari susținându-le, apărându-le și dovedindu-le de juste mai ușor am ajunge la realizarea lor.

Dar dacă ar zice cineva că acestea sunt pretenții prea mari, — să prezentăm și minimul. Am dori ca baremi atunci, când învățătorimea i-se adresează de-a dreptul să dovedească mai multă bunăvoință. Căci nu vom mai suferi ca

nime să ne ponegrească pe nedreptul, bagatelizându-ne munca, rolul și priceperea în problemele ce privesc școala, învățământul și pe noi. De aci înainte totdeauna vom murmura și cere dreptate de câte ori neîndreptățiri nouă se vor încresta pe răvașul nostru. Să nu ni-se mai întâmple ca în trecut, ca publicul cetitor să rămână sub impresia colorilor umbrite de răuvoitorii noștri, fiindcă noi nu am ajuns la cuvânt.

Aceste ne sunt impresiile cari ne-au trecut prin minte, când colegul *Neamțu* a mulțămit reprezentanților presei că au participat la congres, solicitându-le sprijinul la toate chestiunile importante cari ne vor veni în viitor.*) Această împrejurare a avut echoul său la ziarul „*Renașterea română*” — care ne asigură de ajutorul său punându-ne la dispoziție coloanele sale ori de câte ori vom voi a ne expune aspirațiunile și doleanțele noastre. Ne-am bucura dacă pilda aceasta ar urma-o și ceilalți confrăți, — dovedindu-o în faptă.

Trăian Șuteu.

MONOGRAFII ȘCOLARE

Insemnătatea monografiilor școlare.

Cunoaștem o samă din monografiile diferitelor comune. În acestea s'au consacrat dacă nu un capitol special, baremi câteva rândulețe și școalei.

În vremea din urmă rostul acestui așezământ a devenit tot mai pronunțat. Toată lumea e convinsă, că școala are rolul hotărâtor în deșteptarea și luminarea satelor noastre. De aceea se impune, ca obștea românească să se și ocupe mai cu dinadinsul de aceasta instituțiune. Și fiindcă caracterul ei astăzi e de *natură istorică* cu toții vom să cunoaștem trecutul școalei românești.

Până astăzi s'a cercetat numai primele lucrări a începutului lor de existență ce cu lumina lor de opaițe neînsemnate au început a înprăștia întunerecul neștiinței. Acum să cere mai mult.

Să cere istoria fiecărei școale, care a înprăștiat ceva lumină.

Urzitorii acestor istorioare trebuie să fie slujitorii lor — adică *învățătorii*. Fiecare este dator să toarcă firul vieții la școala unde servește. Fiecare să încerce adunarea materialului, care poate servi la câștigarea datelor despre începutul îndepărtat ori mai apropiat; momentele mai caracteristice din viața lor, persoanele cari au slujit, pregătirea ce au avut, dotațiunea de care s'au bucurat, deprinderile și metodele ce s'au folosit, studiile ce le-au propus, manualele ce le-au întrebuițat ș. a.

*) De față erau corespondenții ziarelor „*Voința*” și „*Glasul Libertății*”.

Datele le putem aduna din gura diecilor bătrâni a vremilor de redeșteptare, cari au fost primii luminători ai neamului. În timpul acestora găsim pe întâii dascăli, cei mai îndepărtați antecesorii ai noștri. Aceștia — unde mai sunt — ne vor povesti lucruri interesante din vremile patriarhale când modestele lăcașuri cu strașina de paie, înciripate la iufală au început a împrăștia lumina învățătorei. Să răsfoim apoi arhiva școlară, parochială, oficiului protopopesc, a ordinariatului și întru cât vor fi chiar și a particularilor. Să cercetăm cărțile bătrâne a stranelor bisericești, cari mai păstrează însemnari vechi făcute de preoți și cantori bătrâni, cari poate nu s'au gândit că odată aceste răvașe or să devină documente de importanță istorică. Să ne punem în legătură cu moșnegii satelor, fii de învățatori, ori cu consăngenii acestora, cari prin tradițiune ne pot descoperi lucruri de mare importanță.

Sunt convins, că având scrise monografiile școalelor noastre, înșamnă a avea strâns materialul pentru istoria generală a școlii populare, când nu va întârzia nici istoriograful, care să-l aranjeze și să ne deie ce nouă ne lipsește, o *istorie completă a învățământului popular*.

Am spus aceste lucruri pentru a servi de înbărbătare fiecărui frate coleg, care are de gând să încerce și el alcătuirea monografiei la școala unde slujește.

Revista noastră va susține în permanență această rubrică, în care și eu voi încerca să fac cunoscute părți din monografia școlii din Morlaca.

Traian Șteu.

.....

OFICIALE

Dela biroul „Asociației Învățătorilor“

Secția județiană „Mariana“ din județul Bistrița-Năsăud conformându-se și pătrunzând importanța executării cât mai grabnice a punctelor cuprinsă în ord. circulara biroului Asociației și publicat în No. 2 al rev. „Învățătorul“ ne-a și trimis actele prin cari ni se face cunoscut, că subsecțiile sunt deja înființate și funcționează regulat. Din procesul verbal și raportul detaliat se mai vede, că sus numita secție dezvoltă o activitate frumoasă, ce ne bucură foarte mult și aflăm de potrivit ca în legătură cu aceasta să atragem din nou atențiunea presițiilor tuturor secțiilor, ca să lucreze cu zor în sensul aceluși ordin. Cu deosebire în înțelesul punctului 7. din acel ordin, dacă nu ni se pot trimite acte despre fapte, cel puțin să ni se raporteze de urgență de măsurile luate întru executarea lui.

Cluj, la 20 Februarie, 1921.

TRAIAN SUTEU,
președinte.

GAVRIL ALMĂȘIANU
secretar general.

.....

Improprietărea școlilor primare.

Biroul Asociației Învățătorilor a trimis Dlui Ministru al Agriculturii din București cu No. 18—1921 următoarea scrisoare:

Domnule Ministru!

„Asociația“ învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, cu referință fiind la împrejurarea că în cameră va fi pus la ordinea zilei spre dezbateră proiectul de lege pentru reforma agrară, cu profund respect vă face următoarea comunicare și cerere.

Ținând cu sfințenie la deviza, că poporul cel mai tare e acela, care are mai multe și bune școli, învățătoreia din cadrele sus amintitei „Asociații“, precum întotdeauna așa și de data aceasta își ține de o datorință deosebită a arăta interesul cel mai viu față de toate acele mijloace cari fac școala mare și puternică. Având în vedere, că fiecare școală din vechiul Regat e în posesiunea unor mijloace, cari permit, ca acea școală să ne poată înfățișa o conducere de model în unele direcții, credem a fi în folosul bine priceput al obștei, ca atari lucruri să fie generalizate pretutindeni. (Vezi Art. 63 a Regulamentului pentru aplicarea legii asupra învățământului din vechiul Regat).

Școala satelor noastre trebuie să fie un reflex al vieții și muncii de acolo cu menirea, ca acea viață să devie din ce în ce mai perfectă, mai strălucită prin dezvoltarea unei munci cât mai sistematice și corespunzătoare exigențelor locale. Aceasta „sfântă muncă dela țară izvor sacru de iubire, ce leagă omul cu pământul într-o dulce înfrățire“ este lucrul câmpului, agricultura. Țara noastră fiind per eminențam agricolă, cuvine-se deci, ca în primul rând, din punctul acesta de vedere să se distingă în fața celorlalte state. Pentru ajungerea acestei stări — deși cam târziu — e lipsă a așeza agricultura satelor noastre pe baze noi, cultivând pământul după metodele cele mai rașionale și aduce posibilitatea de a se folosi uneltele cele mai moderne spre acest scop. O economie de model se impune și e de dorit pentru fiecare sat.

Precum în toate altele și aci școala dela sate e chemată a arăta cărarea. Aceasta instituțiune trebuie să poșadă o bucată de pământ potrivită de a servi prin cultivare, ca o pildă cum trebuie să fie aranjată, condusă și exploatată o gospodărie mică, cum poșed zecile de mii de țărani ai noștri.

Prin urmare un mijloc prin care școala devine tare și bună e acela, ca să-și aibă și ea bucățița ei de pământ. Școlile din vechiul Regat în mare parte acest lucru îl au de mult. De dincoace de Carpați așa ceva întâlnim doar numai la școlile străine săsești (nemțești) și la unele confesionale ungurești.

De acea Domnule Ministru învățătorimea de aici cu adâncă stimă vă roagă:

1. Pentru a ridica și în felul acesta prestigiul școlii române;

2. Pentru ca cea ce școala învață teoretic din economie să se poată arăta și în mod practic;

3. Pentru a da posibilitatea, ca pe lângă școală să se ridice o economie de modet;

4. Pentru de a servi un imbold și mai puternic importanței ce trebuie să i-se dea învățării economiei practice în școlile normale.

Să bineveniți grațios a dispune, ca în proiectul de lege ce se va aduce în fața camerei în chestia reformei agrare, să se cuprindă un Art., în care cu ocazia exproprierei să prevadă a se da și fiecărei școli rurale 10—15 jugăre catastrale de pământ cultivabil, după posibilitate de fiecare învățător al său. Renoindu-ne rugarea, primiți Dle Ministru expresia deosebitei noastre stime.

Cluj, la 12 Februarie 1921.

TRAIAN ȘUTEU,
președinte.

GAVRIL ALMĂȘIANU,
secretar.

◆◆◆◆

Revizoratul școlar Cluj.

No. 333—921.

rev. școlar

Către toți învățătorii din orașul Cluj și Jud. Cojocna.

Secretariatul de instrucție din Cluj voind a veni în ajutorul învățătorilor cari caută a-și restaura sănătatea în localitățile balneare din Transilvania, pe timpul sezonului de băi, în vara acestui an, a dispus ca să se pună la dispoziția învățătorilor în mod gratuit 2—3 sale de învățământ dela școlile de stat din localitățile respective, spre a le servi drept locuință.

Fiindcă aceste școli nu dispun de mobilierul necesar ca: paturi, mese, saltele, rufării etc. iar statul nu se află în poziția a le procura, se invită toți învățătorii din Cluj și Jud. Cojocna ca să colecteze în comunele lor și între alți fruntași cu tragere de inimă, stăruintă a se face donații în natură și bani — spre a se putea procura cele ce sunt de lipsă.

Colectele de bani și efectele în natură sunt a se anunța Revizoratului școlar până în 1 Aprilie a. c. acestui Revizorat.

Cluj, la 18 Februarie, 1921.

Dr. George Vilt,
revizor școlar.

CRONICA

Comemorare. Implinindu-se 100 de ani dela moartea scriitorului ardelean *Petru Maior*, Universitatea din Cluj, a comemorat la 14 Februarie aceasta dată prin o festivitate la care a luat parte multă lume. D-nii prof. univ. Al. Lăpădat, I. Lupas și S. Pușcariu, au arătat și cu acest prilej, marile merite ale lui Petru Maior, care a fost cel dintâi între români, care a studiat temeinic originea neamului nostru. Nu este fără interes să știm, că afară de operele istorice, bisericesti și limbistice ale lui P. Maior, acest vechiu scriitor ardelean s'a ocupat în opul său „Didahiile” și cu problema creșterii copiilor dând o mulțime de sfaturi pedagogice și arătând mai ales marea însemnătate a exemplului ce trebuie să dea părinții copiilor lor, pe cari doresc să-i vadă bine educați. Petru Maior a fost astfel cel dintâi scriitor român, care s'a ocupat în activitatea lui și de problemele educației copiilor, căci nu cunoaștem până la el alt scriitor care să fi fost preocupat de aceste probleme, în măsura care o găsim la el.

*

Favoruri pentru învățători. Secretariatul general al Instrucției din Cluj, cu No. 2079—1921 a luat frumoasa hotărâre de a veni în ajutorul învățătorilor bolnavi — cari doresc să-și restaureze sănătatea în localitățile balneare în cursul verii. În scopul ușurării întreținerii și suportării cheltuielilor împreună cu aceasta, secretariatul a luat dispoziția ca în aceste localități balneare să se pună la dispoziția învățătorilor 2—3 sale de școală cari să servească de locuințe în timpul sezonului de băi, adică din 15 Iunie până în 15 August a fiecărui an. Aceste localități sunt: Ocna-Dejului pentru 20 pers., Ileanda pentru 20 pers., Turda pentru 20 pers., Ocna-Sibiului pentru 40 pers., Uioara pentru 20 pers., Covasna pentru 20 pers., Vaicele pentru 20 pers., Borsec pentru 20 pers., Zsögöd pentru 20 pers., Korond pentru 15 pers., Buziaș pentru 20 pers., Odorheiu pentru 60 pers., Saldobos pentru 10 pers., Biharcfalva pentru 10 pers., Mehadia pentru 40 pers., Calau pentru 20 pers., Miercurea Ciucului pentru 40 pers., Glogu pentru 40 pers., în total pentru 445 persoane. Fiindcă numitele școli nu dispun de mobilierul necesar, ca paturi, mese, saltele, iar statul nu se află în poziția de a procura aceste efecte, este invitat fiecare revizor școlar, ca să inițieze în județul său o colectă între membrii corpului didactic și alți fruntași din județ, iar suma încasată să o administreze Casei Centrale a Secretariatului de Instrucție din Cluj. Din sumele colectate apoi

se vor procura toate cele de lipsă cari se vor distribui școlilor din localitățile respective. Tot prin danii se vor aduce dela cei ca tragere de inimă rufăria necesară, cari toate vor fi date în grija directorilor dela acele școli. Afară de învățători — pot beneficia de băi și soțiile și copiii învățătorilor. Cererile pentru acordarea acestui favor vor fi înaintate prin Revizoratele școlare — Secretariatului general al instrucției din Cluj — și ele trebuiesc provăzute cu certificate medicale. Terminul de concurs expiră la 15 Mai a. c. Indemnăm pe colegii noștri să înceapă cu toată graba colectele între frunțașii satelor noastre, atât pentru rufării, cât și de bani. Efectele în natură și sumele incasate să fie anunțate Revizoratelor școlare competente cel mai târziu până în 1 Aprilie a. a. Fiindcă aceste dispoziții servesc în locul prim intereselor învățătorilor, — este de datoria noastră a sprijini idea cu toată puterea.

*

Serbarea unirii. În comuna Drașov în 24 Ianuar st. v. s'a serbat unirea principatelor române cu elevii școlii primare de stat sub conducerea Dlui director Nicolae Ceuca și a colegului său Nicolae Avram. Au unat poeziile și cântecele cele mai frumoasă și eroice dimpreună cu istorioare patriotice. Au luat parte poporul înrteț cu înțelegința în frunte. În fine Dl director prin o vorbire aleasă a desfășurat istoria românilor arătând însemnătatea serbării. Am răma cu toții mulțămiiți și sperăm un viitor frumos al școlii din Drașov.

*

Serbări școlare. Corpul didactic, dela școlile primare de stat din Baia de Criș a aranjat următoarele producțiuni :

În seara de anul nou, 1920, o producțiune teatrală cu adulții din a cărei venit curat, s'a pus bază unei biblioteci, a clubului național din loc, în valoare de 500 lei, s'a mai distribuit, la 5 copii săraci, 350 lei. În 16 Mai, s'au aranjat, cu elevii școlii un maiial, din al cărei venit s'a cumpărat cărți pentru premii de examen în valoare de 420 lei, s'a pus bază unui fond, al excursiunilor, în valoare de 500 lei. În 12 Iul. s'a aranjat o producțiune cu adulții, din al cărei venit s'a trimis pentru orfanii de războiu al învățătorilor 125 lei. În 19 Iul. s'a aranjat cu adulții o producțiune teatrală, la băile dela Vața, din al cărui venit s'a trimis pentru orfanii de războiu din județ 350 lei; -- În luna Sept. a arajat o producțiune în conuma Risca, în favorul bisericii din al cărei venit s'a dat bisericii 1200 lei. În feriile Crăciunului s'a colectat cu elevii 595 lei, care sumă s'a distribuit între 18 elevi săraci, în 24 Ian. (6 Febr.) În 24 Ian, (6 Febr.) a aranjat cu elevii școlii o producțiune teatrală-declamratorică din al cărei venit au trimis

25% în favorul fond. Gh. Lazar în Cluj, în suma de 230 lei, restul de 730 lei se folosește pentru procurarea rechizitelor școlare. Felicităm pe frații colegi, pentru acest zel și pentru aceasta muncă frumoasă.

*

În ajutorul orfanilor de stat. Secretariatul Instrucției din Cluj. prin adresa no. 3841'4-1920 a luat dispoziții, ca orfanii de stat din azilele și coloniile de copii, înscriși la școlile primare să nu plătească nici un fel de taxă de înscriere și să li-se facă totodată toate ușurințele în provedera cu cărți școlare.

*

Fondul „Gheorghe Lazăr“. (*Dare de seamă*) Pentru fondul „Gheorghe Lazăr“ al învățătorilor s'au făcut următoarele donații :

1. Dr. George Vilt, revizor școlar Cluj, 1000 Lei
2. Nicolae Garoiu inv. Brașov 500 „
3. Alex. Macarie inv. Iernut 175 „

Din cotizațiile de 25% a serbărilor școlare s'a primit dela următorii :

1. Emil Reit inv. dir. Bran 150 Lei — b.
2. Simion Dragoman inv. Nocrich 128 „ 75 „
3. Alex. Giurușan inv. Jîmbora-mare 30 „ — „
4. Alex. Bădocan inv. Borșa 100 „ — „
5. Ioan Dobrota inv. Sibiel 98 „ — „
6. Petru Incicău inv. dir. Baia-de-Criș 230 „ — „

PETRU BURA,
casierul fondului.

*

Manuscrise de Eminescu. D-nul M. Negru dă în ziarul „Universul“ din București știrea importantă, că un oarecare adorator al lui Eminescu ar fi în posesiunea unui manuscris original al poetului care este traducerea întreagă a operei filozofului german Kant ; *Critica rațiunii pure*, și a altui manuscris, tot a lui Eminescu, în traducere : *Lumea ca voință și ca reprezentare* de Schopenhauer.

*

O apreciere Ziarul „Renașterea română“ după ce la loc de frunte face un rezumat al hotărârilor luate la congresul extraordinar ținut la Cluj continuă. „În sinul învățătorimeii române ardeleni a început să se manifeste dorul de organizare și solidaritate. Și aceasta manifestare a învățătorilor români atât pentru organizarea învățământului, cât și pentru ameliorarea soartei lor materiale atât de zdruncinată în urma greutăților vieții de astăzi nu poate să găsească decât un viu răsunset de aprobare din partea tuturor acelor români, cari doresc prosperarea în cultură a neamului românesc. Învățătorul român, care în trecutul de robie al Ardealului a avut să împlinească două roluri atât de grele, fiind nevoit să se supună și stăpânirii și să nu-și uite nici de datoriile sale față de neam, a dat dovadă de o deosebită energie și prezență de spirit împlinindu-și cu demnitate datoriile sale. De aici înainte toată această energie învățătorimeii organizată pe baze solide o va întrebuința numai pentru luminarea maselor populare pentru creșterea tinereilor viăstare ale neamului în credință și iubire de neam și patrie. Dacă învățătorimea română va fi solidară, poate privi cu deplină încredere în viitor, căci realizarea idealurilor sale nu va întârzia.“ (tr.)

*

Parlament ideal. „Dacia Traiană” din Sibiu re-produce un articol al pâr. Ion Crăciun publicat în „Româ-nul” în care dovedește că pentru vremile de azi ar tre-bui un parlament ideal format din cei mai de seamă și mai distinși reprezentanți ai tagmei de economi, industriași de în-vățători, profesori, profeți, адвоocați, scriitori, medici, ingineri, etc. propuși de Asociațiile lor. Asupra numărului de deputați ce ar fi să aibă o tagmă să hotărască un conziliu suprem. Satorit numărul în fiecare cerc electoral să fie sprijinit cel designat de conziliu și propus de Asociația sa profesională. În forma aceasta am fi feriiți în viitoarele alegeri parlamen-tare de multe neajunsuri și frecări inevitabile astăzi, și am avea totodată și un parlament ideal format numai din floarea neamului. Acești reprezentanți luminați și socoliți ca înalte valori morale și intelectuale vor înțelege marile probleme de stat și vor grăbi rezolvarea lor. Noi nu putem decât să lăudăm, aceasta procedură, care ar fi unicul mijloc de selecționare a oamenilor meniți să legifereze în un stat ca al nostru. S'ar premenii corpurile legiuitoare de afătea nulități politice cari numai în urma demagogismului desfrânat au ajuns pe scaunele parlamentare. S'ar dărâma fetișismul și disciplina rigidă a partidelor, avându-se în vedere singur prosperarea și înaintarea statului. (tr.)

Societatea română de lectură din Mediaș, a aranjat în 15 Faur un reușit concert împreună cu reprezen-tație teatrală, sub conducerea corpului didactic de la școala primară de stat, în colaborare cu întreaga inteligență din acel oraș. Felicităm pe colegii noștri harnici din Mediaș, pentru frumoasa activitate extrașcolară prin care și-au asigurat stîmă și recunoștința tuturor oamenilor de bine.

Altă politică școlară. Ziarele aduc știrea, că Ministerul Instrucțiunii din București a dat circulară tuturor revizoratorilor școliare, comunicându-le că fiind în Ardeal mare lipsă de învățători, stă în voce oricărui învățător din vechiul regat să treacă în orice vreme la școlile din Ardeal. Aceasta dispozițiune ne miră foarte mult, cunoscând că vechiul regat, sub acest raport, cu nimic nu s'î mai ilustru ca Ardealul nostru. Nu e tocmai mult de când se scria în toate ziarele, că pentru a prevedea a complet în-vățămantul primar din România mare, au avea lipsă de 25.000 învățători, și din acest număr, avem astăzi abia 15.000. Problema lipsei de învățători — desigur nu se poate rezolvi numai prin o temeinică și bine studiată politică școlară, care avându-și la bază principiile cari călăuzesc astăzi destinul propoarelor, și cari principii tind a revândica largi drepturi economice, politice și culturale pe seama masselor cari alcătuiesc statele, se nizuște a pregăti oameni specialiști pentru toate aceste necesități, și să nizuște a pregăti în locul prim învățători cât mai mulți și cât mai bine educați. Înmulțirea școlilor normale, cu buni profesori, ridicarea nimbului acestor școli, ridicarea din partea statului a prestigiului învățătorilor în mijlocul societății, o salarizare mai bună chiar decât a altor categorii de funcționari, înmulțirea și nu reducerea anilor de studiu a învățătorilor, iată cari ar fi după noi înbunătățirile cari ar avea ca urmare deslegarea norocoasă a lipsei de învâ-țatori, care începe a se simți tot mai mult în România mare.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Gazeta Școlii organul corpului școlar din jud. Dolj. Anul III. No. 4. Craiova. Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 30 lei pe an.

„**Acțiunea Feministă**”, organ de propagandă pentru emanciparea civilă și politică a femeii. Anul II. No. 35. Piatra-Neamț. Apare de 2 ori pe lnnă. Abonamentul 20 lei pe an.

Cele Trei Crișuri, revistă de cultură. Anul II. No. 4. Apare de 2 ori pe lună. Oradea-Mare. Abonamentul 70 Lei pe an.

„**Educația**”, revistă pentru școală și familie.

Cons.: A. Pora.

D-nii Învățători
sunt rugați să binevoiască a cer-
ceta **Librăria Anca**, fiindcă :

TOATA LUMEA ȘTIE

că numai la

LIBRĂRIA

A. ANCA

Cluj, Piața Unirii
Nr. 32 se află tot
sortul de cărți bune
de citit cât și de
școală. Revizite de
scris, tipărituri ad-
vocate și preo-
tești etc. etc.

Tipografia

A. ANCA

deasemenea prime-
ște orice lucrări a-
parținătoare acestei
branșe cu prețuri
foarte moderate, e-
xecută prompt, fiind

una dintre cele mai mari tipo-
grafii din țară aranjată după
cerințele cele mai moderne.

**CEL MAI IEFTIN IZVOR DE
CUMPĂRARE DIN ÎNTREG**

ARDEALUL

Revista „Învățătorul” Cluj.

